

Aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer dr. J.A. Vijlbrief
Postbus 90801
2500 EX DEN HAAG

Onze referentie

MvH/RvZ/ATR4540/2026-U100

Uw referentie

Datum

11 juni 2026

Onderwerp

Besluit tijdelijke kwijtschelding en financiering voorschotten Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen en Toeslagenwet

Geachte heer Vijlbrief,

Op 21 april 2026 is het Ontwerpbesluit houdende tijdelijke regels over het kwijtschelden en het financieren van in verband met de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) en de Toeslagenwet onverschuldigd betaalde voorschotten (Besluit tijdelijke kwijtschelding en financiering voorschotten Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen en Toeslagenwet) aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voor advies voorgelegd. Het wetsvoorstel is gepubliceerd geweest voor een internetconsultatie van 20 april tot en met 18 mei 2026. De adviestermijn van ATR verloopt op 16 juni 2026.

Context

Het lukt het UWV sinds 2019 steeds minder vaak om de arbeidsongeschiktheidsbeoordelingen (WIA-claimbeoordelingen) tijdig te verrichten. Dit komt doordat het aantal WIA-aanvragen al enige tijd toeneemt, wat leidt tot extra vragen naar sociaal-medische beoordelingen. Daarbij is er een structureel tekort aan verzekeringsartsen. Als gevolg van deze mismatch kampt het UWV met achterstanden bij de behandeling van WIA-aanvragen. Eind 2025 waren er ruim 26.000 mensen waarvoor het niet gelukt is om tijdig een WIA-claimbeoordeling te verrichten.

In afwachting van de WIA-claimbeoordeling kan een WIA-voorschot (en soms een aanvullende toeslag) worden aangevraagd. Op basis van de huidige wetgeving moet UWV (een deel) van het voorschot terugvorderen als achteraf blijkt dat er geen of een lager recht op uitkering bestaat. Mensen kunnen hierdoor in financiële problemen komen; soms met schuldenproblematiek als gevolg. UWV voert daarom sinds 2021 tegenwettelijk beleid.

Het vordert onverschuldigd betaalde WIA-voorschotten (en een eventuele daaraan verbonden toeslag) niet terug. Dit kwijtscheldingsbeleid wil de overheid vastleggen in onderhavig besluit, omdat de verwachting is dat achterstanden voorlopig blijven bestaan (in ieder geval tot 2030).

Contact:

Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG

Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG

info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl

Tel: 070-310 86 66

Naast het kwijtscheldingsbeleid van de WIA-voorschotten is ook de financieringswijze van deze voorschotten geregeld in onderhavig besluit. Deze financieringswijze heeft geen gevolgen voor de regeldruk. Het college heeft hierover geen nadere opmerkingen of adviespunten.

Inhoud van het voorstel

Het voorliggende voorstel creëert de mogelijkheid om geheel of gedeeltelijk af te zien van terugvordering van onverschuldigd betaalde WIA-voorschotten, die in afwachting van de WIA-claimbeoordeling zijn verstrekt. Daarnaast wijzigt ook de financieringswijze van de lopende en kwijtgescholden WIA-voorschotten. Deze wijzigingen treden met ingang van 1 januari 2027 in werking. Het kwijtscheldingsbeleid is vanaf dat moment niet langer tegenwettelijk en geldt totdat er als gevolg van de mismatchproblematiek geen WIA-voorschotten meer hoeven te worden verstrekt.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. *Nut en noodzaak*

Mensen kunnen buiten hun schuld om geconfronteerd worden met soms grote terugvorderingen van WIA-voorschotten en hierdoor mogelijk in de financiële problemen komen. Er is tot op heden al een tijdelijke tegenwettelijke oplossing voor deze problematiek. Dit voorstel regelt dat deze oplossing structureel wordt verankerd. Dit geeft werknemers en werkgevers meer zekerheid.

Het college heeft geen opmerkingen bij nut en noodzaak.

2. *Minder belastende alternatieven*

Het kwijtschelden van de WIA-voorschotten, zolang het UWV niet in staat is tijdig op de WIA-aanvragen te beslissen, zorgt ervoor dat er minder terugvorderingen en dus minder transacties hoeven plaats te vinden, wat per definitie minder belastend is voor partijen.

Het college heeft geen opmerkingen bij de minder belastende alternatieven.

3. *Werkbaarheid*

Het kwijtscheldingsbeleid zorgt ervoor dat partijen het WIA-voorschot niet meer hoeven terug te betalen als blijkt dat zij geen recht hadden op een uitkeringsbedrag of op een lager bedrag, hetgeen een werkbaar oplossing is voor partijen. De toelichting bij het besluit werkt met voorbeelden, waardoor het besluit begrijpelijk en duidelijk is. De toelichting gaat echter niet in op de communicatie met de doelgroep.

Gezien de doelgroep die het voorstel van een permanente oplossing probeert te voorzien, is het wenselijk dat de toelichting duidelijk maakt op welke wijze de communicatie met de doelgroep plaatsvindt. Verder is het wenselijk dat de toelichting duidelijk maakt of er lessen zijn getrokken ten aanzien van de communicatie tijdens het tegenwettelijke beleid en op welke wijze dit eventueel heeft geleid tot wijzigingen in de communicatie.

3.1 Het college adviseert de communicatie met de doelgroep en de inzichten die zijn verkregen uit het sinds medio 2021 gevoerde kwijtscheldingsbeleid mee te nemen in de onderbouwing van het besluit.

4. Gevolgen regeldruk

Het college merkt op dat op basis van de huidige wetgeving mensen (een deel van) hun verkregen voorschotten moeten terugbetalen. Door het structurele tekort aan verzekeringsartsen is UWV in de afgelopen jaren niet in staat gebleken om tijdig uitsluitel te geven over die terugbetaling. Dit leidde tot een groeiend aantal mensen met een voorschot waarvan niet duidelijk was of die moest worden terugbetaald. Om de negatieve gevolgen voor betrokkenen en de (toename van de ervaren) regeldruk te beperken wordt sinds medio 2021 tegenwettelijk beleid gevoerd. WIA-voorschotten worden dan kwijtgescholden. Noch de initiële toename van de regeldruk door de groei van het aantal mensen met een voorschot, noch de latere beperking van de regeldruk waar het tegenwettelijke beleid in de praktijk toe leidde, zijn destijds in beeld gebracht. Voor goed onderbouwde besluitvorming acht het college van belang dat ten minste zicht bestaat op de omvang van de doelgroep voor wie het voorstel (juridisch) van belang is. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van (1) recente ervaringen uit het tegenwettelijk beleid en (2) de structurele kostenraming.

4.1 Het college adviseert om de omvang van de doelgroep in beeld te brengen en deze te gebruiken bij het berekenen van de gevolgen voor de regeldruk, conform de Rijksbrede methodiek.

Het college plaatst bij dit adviespunt de kanttekening dat de regeldrukvermindering louter formeel is. Betrokkenen zullen er in de praktijk weinig tot niets van merken, omdat het voorstel een al bestaande situatie codificeert. Het voornaamste effect van het voorstel zal naar verwachting zijn dat het de rechtszekerheid van betrokkenen vergroot.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Indienen / vaststellen nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris